אחיי ורעיי,
מנהיגי חינוך יקרים מאוד,

"עשרת ימי תשובה"

"כל צמן מאיר בתכונתו"

אנו ניצבים על ספם של ימים מלאי הוד.

הימים הם יום הזיכרון לשואה ולגבורה, יום הזיכרון לחללי צה"ל ויום העצמאות. לכאורה, לכל אחד מהימים המיוחדים והמשמעותיים יש מקום משלו - יש צורך להבין לעומק את משמעות השואה הנוראה שעברנו, את 'הפלנטה האחרת', כפי שהגדיר זאת קצטניק במשפט אייכמן; אף יום הזיכרון לחללי צה"ל, שנקבע ב-ד' באייר, יום נפילת גוש עציון בתש"ח, מחייב למידה והפנמה של המחויבות של כולנו לנופלים על הגנת מדינת ישראל, לימוד דמותם ועוז רוחם של הלוחמים שחירפו נפשם על מזבח המולדת; וכן יום העצמאות - היום שכולו שירה והודאה לה'. "זה היום עשה ה', נגילה ונשמחה בו" - על הנסים ועל הנפלאות שזכינו להם בהקמת מדינת ישראל אחרי כאלפיים (!) שנות גלות.

אך בצד הייחודיות שבכל אחד מהימים, **יש מקום לראות בימים אלו, שבין כ"ז בניסן ל-ה' באייר, רצף אחד, מהלך שלם ומורכב, קשה ומרומם, הנוגע בנימי הנשמה של העם היהודי. לרוב, ראיית הרצף, הבנת התהליך, המבט הקווי ולא רק הנקודתי, נותנים משמעות עמוקה לתקופה כולה ולכל אחד ואחד מהימים עטופי ההוד.**

לעתים המילים מצמצמות את החוויה. ההגדרות וה'דיבור על' מקטינים את הרגע הגדול. אולם לעתים התחושה היא הפוכה - ההמשגה, היכולת לבטא את רוממות הזמן וההבנה של משמעות המועד נותנות עומק ליום המיוחד שאליו מתכוננים להגיע.

הרב סולובייצ'יק היטיב לבטא את ההבדל בין האדם הבודד לאיש הברית:

> הברית היא איחוד של כל ממדי הזמן, מעורבות במה שכבר חלף ומחויבות למה שטרם בא לעולם, ברית של דורות, משחר ההיסטוריה ועד לסופו של מחזור הזמנים [...] האדם מתעב את היותו בודד בזמן, כגרגיר חול הצף עם הזרם, בא מן האין ונע לשום מקום. הוא מחפש לו כיוון בכל עת, נמתח אל תוך האינסופיות הן במבט לאחור והן בציפייה לעתיד [...] אם האדם מתנתק מן העולם ההיסטורי, מתנכר לעבר ואדיש כלפי העתיד, אזי הוא היצור הבודד ביותר עלי אדמות [...] הברית מסמלת וחוגגת אחוות דורות מכל הזמנים: מי שהם בין החיים, מי שכבר הלכו לעולמם ומי שטרם נולדו.

הרב סולובייצ'יק ייחס זאת לליל הסדר, למקום שבו היהודי שבכל דור ודור חש כאילו הוא יצא ממצרים, ובסוף התהליך הוא חולם ומתפלל להגיע "לשנה הבאה בירושלים הבנויה" (זמן חירותנו - מסות על חג הפסח).

במקום זה ממש אנו מצויים בתוך 'עשרת ימי תשובה'. אנחנו יוצאים לגמרי מהמעגל האישי, פנינו אל האומה כולה. אנחנו הופכים להיות גדולים יותר מעצמנו וחווים משמעות של נצח. ה'אני' הוא חלק מההיסטוריה הקרובה של עמנו. העולם הפנימי שלי מתלכד עם העם היהודי כולו, בדור של שואה ותקומה. אני מנכיח בתוכי ומצרף ל'אני' שלי את השואה ואת התקומה.

קשה, ואולי לא נכון, לכאורה, לקרוא ליום הזיכרון לשואה ולגבורה 'יום תשובה'. ייתכן שהדברים שנביא להלן, דברים שכתב

עזריאל קרליבך, יסייעו לנו ליצור קשר בין עשרת ימי התשועה. הוא מתאר אירוע שאירע קודם למלחמה, בתחילת שלטונו של היטלר. בוורשה הייתה אספה המונית כשהתעוררה מחשבה אצל יהודי פולין להטיל חרם על סחורות הבאות מגרמניה. האולם היה מלא קפוטות ושטריימלים, כשלצדם מיני קרחות של אנשים מומחים שהסבירו שלציבור קטן אין כל סיכוי להטיל חרם על גרמניה: "מה כבר אתם חושבים שאתם מסוגלים לעשות". קרליבך מתאר שתחילה דיברו המומחים, וממשיך:

ואז, כאשר ירד אחרון המומחים מן הבמה, עלה יהודי אחד, יהודי פשוט מכל ימות השנה, סוחר מאיזו עיירה קטנטונת - שכחתי את שמו, ורק את פרצופו אזכור עד יומי האחרון. הוא קם ואמר: יהודים! מספרים לנו כאן, מה אדיר כוחו של היטלר, מה רב שלטונו, מה עצום צבאו. נכון, נכון מאוד. ומספרים לנו כאן, כי לנו אין מדינה משלנו, אין אף חייל, אף רובה, אף כדור, אין כלום. וגם זה נכון, נכון מאוד. ובכל זאת, יהודים, אנו חזקים ממנו. אנו קשישים ממנו. הוא ירדפנו עד צוואר, רבים-רבים חללים יפיל, אבל אנחנו ננצח אותו. איני יודע כיצד ואיני יודע מתי ואיני יודע אם במו עיניי עוד אראה זאת. אבל יודע אני - הוא ירד מעל הבמה וזכרו יימחה. כבר ראינו שכמותו, מהמן ועד טורקויאמאדה. ופגרי כולם מונחים לפנינו באשפה. היטלר, קאנצלר הרייך הגרמני, עוד אנחנו, יהודים בזויים ומושפלים ואובדי אונים, עוד אנחנו נרקוד על קברך. נרקוד, יהודים, ככה... והסוחר האלמוני מן העיירה היהודית האלמונית התחיל למחוא כפיו ולהתנועע כמי שמלווה ריקוד חסידי. וכל הקהל הצפוף הרב כאילו נדבק, ועיניים התדלקו, וכפיים השתלבו ורגליים התנשאו, וקהל של אלפי יהודים התחיל לרקוד, בדמיונו, על קברו של היטלר... בביטחון גמור. בדיוק לפני שתים-עשרה שנים במאי 1933. אותו יהודי, אותם היהודים, אינם חיים עוד. הם הובלו אל המוקד. אבל מובטחני, שגם בדרכם לכבשני האש, גם בטלטוליהם בקרונות המוות, גם ברגעיהם האחרונים - נמשך אותו הריקוד הדמיוני על קברו של היטלר. הם לא ידעו כיצד ולא ידעו מתי, אבל זאת ידעו: עוד ירקדו יהודים על מאורתו של זה. וידע כל יהודי מאלה שנותרו בחיים, בכל רחבי העולם. בימים השחורים ביותר, כאשר נראה היה כי הכול אבוד, כאשר העידו על כך כל הידיעות והעובדות והמצביאים והנואמים, שכן בקרקעית נשמתו של כל יהודי הביטחון הסתמי הזה: היֹה לא תהיה, ההוא לא ינצח, וגם אם כל הסימנים מוכיחים על כך, אי אפשר: הרע אינו יכול לנצח. כן, הוא יכול לפגוע בנו עד מוות, אין מגן בעדו. הוא יכול לשרוף את נשינו ואת ילדינו ואת ספרינו יחד. ידענו גם ידענו, מאה פעמים ואחת. אבל לנצח לא יוכל. בסתר לבו מאמין כל יהודי, איש איש לפי דרכו, כי רק הצדק יוכל לנצח לאורך ימים. ואף כי אין [עוד] עם בעולם שכל תולדותיו הן הוכחה גדולה אחת לכישלון הצדק, אף על פי כן (ואולי דווקא משום כך) אין לך אומה בעולם שכל בניה מאמינים באמונת אומן כה עקשנית בניצחונו הסופי של הטוב על הרע בעולם. יודע ועד כל אחד מאתנו: את היהודים אפשר להדביר, לדכא, להשמיד. זה קל. אבל את העקרונות שהביאה היהדות לעולם, את נבואת נביאי הצדק וחזון חוזי המשפט, אי אפשר להדביר, להשמיד... אותו יהודי פולני פשוט נסתם פיו ואיננו עוד, אבל דומה, שאילו היה יכול לדובב שפתיו, היה אומר: אף על פי כן, יהודים, תרקדו. אף כי אנוכי ומיליונים אחים כמותי אינם עמכם, אתם שנותרתם, תרקדו. ואפילו היה, חס ושלום, נשאר בעולם כולו רק יהודי אחד ויחיד, היה הוא חייב לעלות לברלין, לחטט בין חורבותיה, למצוא את קברו של היטלר ולרקוד עליו. לא ריקוד של שמחה. אלא של סמל. מחול הניצחון של רוח ישראל... תרקדו, יהודים, עד אשר ירעדו עצמות פגרו בקברו וידעו, כי ריקוד יהודי הוא ריקודו של עולם. (ספר החורבן, עמ' 74)

אותו סוחר מהעיירה הקטנטונת לא שיער, שלא יהודי אחד ירקוד אחרי השואה הנוראה על קברו של היטלר, אלא ה' יזכה אותנו בהקמת מדינת ישראל. אומה שלמה במדינה ריבונית, נושאת את שם ישראל, עם צבא הגנה לישראל, מוסדות של תורה בכל אתר ואתר, השכלה, כלכלה מתפתחת והתיישבות רחבה בכל חלקי ארץ ישראל. זהו מחול הניצחון של רוח ישראל...

המשורר אצ"ג בשירו המופלא "מחזה שבת קודש בשמים" מתאר דו שיח שלו עם אמו הנמצאת "על סף בית המדרש בשמים". בין היתר הוא אומר לה: "היהודים עומדים ובוכים, וגם אני עומד כך ובוכה. אבל אין את רואה את בנך בבכיו, אמי!"

כה קר לי, כה אבוי לי!

איך הגוף יכילני עם זה מגורי,

עם זה בכיי?

יכילך זה הגוף, כהבל העולם

במלואה כל תוגת אחריתנו, בני!

וכהכל אדמה אלהית כל דמנו בשרנו, בני!

על בכי-זה חייה כעל ברזל מהותך

צרפהו בשיר. זעם זה ילהט עד.

כרה אפיק לירדן-זה-הבכי לצמיתות:

השני לירדן שכחו מלא-

ענתה לי אמי ופניה אינם:

כי מכוכב רחוק פיה דבר.

ואמרתי: אמן.. ירדן אל ירדן.

אצ"ג מרגיש שהוא אינו יכול להכיל את הנורא הזה, את רצח אמו ואת אחותו היושבת מלוכלכת בדמיה. ואמו אומרת לו לאגור את הדמעות ולכרות עמן אפיק לירדן, כאן בארץ ישראל. מה שחשבו שונאינו לראות את סופו של עמנו: "אמרו לכו ונכחידם מגוי ולא ייזכר שם ישראל עוד", התגלה האינסוף שבעם ישראל. זוהי משמעותו של נצח. **עשרת ימי התשועה מבטאים את "נצח ישראל לא ישקר".**

הרב עמיטל זצ"ל, שאיבד את משפחתו בשואה, אמר בשיחה ליום העצמאות בישיבה:

איך אפשר שלא להודות להקב"ה כשאנו רואים חסדיו הגדולים עמנו? מדינת ישראל היא מקלט ומגן למיליוני יהודים. לאחר שנות השואה הנוראות, מאות אלפי פליטים יהודים נדדו בעולם מארץ לארץ. רק כאן, בישראל, מצאו להם בית ומקלט.

לא פעם הוא הצביע גם על הקושי בתפיסה הפנימית שלנו להכיל את גודל התקופה. הוא טען שהאינטנסיביות, של השואה הנוראה מכול ותקומת מדינת ישראל במרחק של שלוש שנים (!!!), אינה מאפשרת להפנים את העוצמה שבקשר ביניהן. הדגש המיוחד בשיחותיו היה על קידוש השם וחילול השם. בנבואת התוכחה על גולי ישראל שחיללו את שם ה' בגויים, מופיע הפסוק שאותו אומרים הגויים בבוז לעם ישראל: "ואפיץ אותם בגוים ויזרו בארצות כדרכם [...] ויבוא אל הגוים אשר באו שם **ויחללו את שם קדשי באמֹר להם עם ה' אלה ומארצו יצאו.** ואחמֹל על שם קדשי אשר חִלְּלוּהו בית ישראל בגוים אשר באו שמה" (יחזקאל לו). כשעם ישראל נמצא בביזיונו, ועם ישראל עובר תופעה שלא הייתה כמותה בעולם, אין לך חילול ה' גדול מזה.

זכינו למדינה יהודית רק בגלל רצון הקב"ה לקדש את שמו, לאחר חילול ה' הנורא בשואה. תקומת המדינה וניצחונותיה במלחמות ישראל מול צבאות ארצות ערב שקמו עליה, היוו תשובה של קידוש השם.

הפנייה כאן היא אלינו. להשתדל, ככל שנוכל, להמשיך את קידוש השם הזה. אם מדינת ישראל תתנהל בדרכי צדק ומוסר,

יהיה בכך קידוש השם במובן הלאומי. "וְקִדַּשְׁתִּי אֶת שְׁמִי הַגָּדוֹל הַמְחֻלָּל בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר חִלַּלְתֶּם בְּתוֹכָם [...] וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם מִן הַגּוֹיִם וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִכֹּל הָאֲרָצוֹת וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל אַדְמַתְכֶם [...] וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם" (יחזקאל, בהמשך אותה נבואה).

קיבוץ הגלויות החל לפני ה' באייר וממשיך עד ימינו אלה, אך ביום העצמאות חידשנו עצמאותנו כעם! הפכנו ביום אחד להיות עם ישראל חי! לא חיים של ברית גורל, אלא פתח לחיים של אומה בדרכה לברית ייעוד! רק כאן, ביום הקמת המדינה אחרי אלפיים שנות גלות, מילותיו של יחזקאל הנביא "ונתתי רוחי בכם וחייתם" אפשריות ומבטאות את הנס הגדול.

במקום סיכום, נביא את דבריו הידועים של הרב סולובייצ'יק, אשר הצליח לגעת בנקודה העמוקה - שבאותו מקום שבו עם ישראל נמצא בשיא נפילתו, מושמד ומושפל, משם הוא נגאל.

> לפני שמונה שנים, בעצם ליל בלהות מלא זוועות מיידנק, טרבלינקה ובוכנוולד, בליל של תאי גז וכבשנים, בליל של הסתר פנים מוחלט, בליל שלטון שטן הספקות והשמד, אשר רצה לסחוב את הרעיה מביתה לכנסיה הנוצרית, בליל חיפושים בלי הרף ובקשת הדוד - בליל זה גופו צץ ועלה הדוד. האל המסתתר בשפריר חביון הופיע פתאום, והתחיל לדפוק בפתח אוהלה של הרעיה הסחופה והדוויה, שהתהפכה על משכבה מתוך פרפורים וייסורי גיהנום. עקב ההכאות והדפיקות בפתח הרעיה עטופת האבל, נולדה מדינת ישראל! (קול דודי דופק).

הדם שניתן לנו לעת הזאת, דם ברית הוא

בתוך ימי עשרת ימי התשובה, ננסה לגעת בקשר שבין יום הזיכרון לחללי צה"ל ליום העצמאות. הדרך להקמת המדינה והשמירה על ביטחונה כרוכות במסירות נפשם של חיילים אשר חירפו נפשם על מזבח העם והמולדת.

שלום קרניאל הי"ד כתב 'צוואה' כמה ימים לפני נפילתו ב'שיירת העשרה' בדרכו לגוש עציון בשנת תש"ח, והיא רלוונטית לימינו אלה: **"המאורעות שפרצו בארץ עם ההכרזה על המדינה היהודית, לא באו לנו כהפתעה. חששנו תמיד כי לידת המדינה העברית תבוא מתוך קורבנות אדם ורכוש, והנה באו הדברים. אלא הפעם שוררת ההכרה כי דמנו לא נשפך לחינם. הדם שניתן לנו לעת הזאת, דם ברית הוא בחבלי הלידה של שחרור המולדת. הננו תפילה שברית זו הנכרתת כעת בין היישוב והארץ בדם המגֻנים, תהיה לברית עולם. ולא ינתשו עוד מעל אדמתם אשר נתתי להם אמר ה' אלוקיך".** תפילתם של לוחמי תש"ח לא הייתה לשווא. בזכות עוז רוחם ומסירות נפשם קמה מדינת ישראל.

זהו ההסבר הפשוט והנכון להצמדה של יום הזיכרון ליום העצמאות. מה שמאפשר לחגוג ביום העצמאות - לבקר בבסיסי צה"ל, לטייל בכל מרחבי ארץ ישראל וליהנות מנופיה - הוא הנכונות של חיילי צה"ל למות בעד ארצנו. קומה נוספת בהבנת הקשר המיוחד, העדין והמורכב הזה בין יום הזיכרון ליום העצמאות היא תחושת האבל מחד גיסא והגאווה מאידך גיסא, כשדמויות החברים שנפלו עומדות לנגד עיניך, ולבך מורכן כמו הדגל לחצי התורן. אתה מצוי בתנועת נפש הופכית לכאורה, של שמחה, הודיה, ותודה גדולה "על נסיך ועל נפלאותיך", וזיקוקי הדי-נור אינם מותירים מקום להתלבט איפה אתה נמצא.

זיכרון כנוסטלגיה

נשאל את עצמנו - מהו זיכרון? כשאנו זוכרים מישהו או משהו, אירוע מסוים - למה אנחנו מתכוונים? מקובל לחשוב שזיכרון הוא הסתכלות נוסטלגית על משהו שהיה בעבר. אני נזכר (באופן פסיבי, כמובן) במשהו שהיה, שהתרחש, ומעלה את זה בזיכרוני.

המשורר יהודה עמיחי כתב שירים הנוגעים במשמעות הזיכרון. למשל:

> ומי יזכור? ובמה משמרים זיכרון? במה משמרים בכלל בעולם, משמרים במלח ובסוכר, בחום גבוה ובהקפאה עמוקה, באטימה מוחלטת, בייבוש ובחניטה. אבל **שימור הזיכרון הטוב ביותר הוא לשמרו בתוך השכחה**, שאף זכירה אחת לא תוכל לעולם לחדור לתוכה ולהפריע את מנוחת הנצח של הזיכרון.

הזיכרון איננו 'משהו', איננו רגע מסוים מוגדר, לכן כותב עמיחי ש"שימור הזיכרון הטוב ביותר הוא לשמרו בתוך השכחה". אולי בתוך חיי היומיום, ללא יכולת להגדיר ולסמן. הזיכרון הוא חלק מעולמנו, "בתוך השכחה".

ייתכן שזיכרון הוא הרבה מעבר לכך. יום הזיכרון המופיע בתורה הוא ראש השנה, וממנו אנו למדים על חשיבות הזכירה, "זכר למעשה בראשית". אולם איננו מזכירים רק את העבר אלא - "**חייב אדם להראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים**". אנחנו פועלים על עצמנו היום, כיצד אנחנו משתדלים להיות יותר בני חורין, בעלי חופש וחירות גדולים יותר.

זיכרון הוא תוספת חיים. באמצעותו אנו משלימים את החסר, מתוך ההבנה העמוקה של מה הם חיים שפסקו. גודל החיסרון ממלא אותנו בתחושת אחריות לנסות 'להשלים' את מה שאנו חסרים. הזיכרון משפיע על חיי ועל מה שאני עושה ויוצר בעצמי למען עמי. הזיכרון יוצר תחושת שליחות, מחויבות להתקדמות עצמית ועשייה למען הקהילה כולה.

באופן נפלא ועמוק הגדיר הרב שג"ר זצ"ל את הזיכרון ואת היחס הנכון בין יום הזיכרון לחללי צה"ל ליום העצמאות.

מה מקומו של העבר בחיינו? מהי התנועה הזאת המביאה את מה שכבר עבר ואיננו, אל מה שהווה וישנו? להיזכר, לימדו בחסידות, פירושו להידבק. **הזיכרון הוא הגעגוע של ההווה אל מה שמעבר להווה.** הוא הוא השראת השכינה בתחתונים. **יום הזיכרון הנו הנשמה של יום העצמאות.**

ביום הזיכרון אנו חשים בלבנו ערבות הדדית גדולה, אהבה גדולה ותחושת סולידריות עמוקה לכל אחד מישראל. חוויית ה'יחד' חזקה ואמתית. הנסיבות הן כואבות וקשורות לשכול ולעצב, אך שותפות הזיכרון חוצה גבולות. אנו נפתחים איש אל אחיו, רואים את מדינת ישראל במקומה הגבוה, במקום הטהור והזך של כולנו כאומה. יום הזיכרון מצליח ליצור בנשמתנו את מדינת ישראל האידאלית, את מדינת ישראל של "יפי הבלורית והתואר", של "אנחנו שנינו מאותו הכפר", של "דודו" ושל "מגש הכסף של מדינת ישראל".

"**וזהו כל הפרשיות ממעשי אבות להראות כי נעשה ממעשיהם תורה**" (שפת אמת). הזיכרון לא נשאר בעבר, הוא הופך להווה בתורה ובמצוות.

היחס בין גוף ונפש הוא היחס בין מה שנראה ופועל לבין עולם פנימי עמוק, אלוהי. בין עולם המעשים והיצירה לבין מה שהוא התוך, המהות, הנסתר.

ביום העצמאות אנו נמצאים בגילוי החיים. שרים, מטיילים וחיים בשמחה ובאהבה את שנות עצמאותנו. חשוב לזכור שלעולם המציאות, לנראה, ל'חיצוני' יש נשמה גדולה, עם רצונות וחלומות... יום הזיכרון הוא נשמתו של יום העצמאות. החגיגות ביום העצמאות, ממילא, מקבלות משמעות, רגישות ותוכן עמוק. זו לא הוללות, חלילה, זו לא שמחה חיצונית. אנו זוכים, אחרי הזיכוך של יום הזיכרון, לומר בלב מלא תודה: "הודו לה' כי טוב, כי לעולם חסדו".

מתוך יום הזיכרון לחללי צה"ל, אחרי שהפנמנו מהי מדינת ישראל עבורנו וכיצד "ארץ ישראל נקנית בייסורים", אפשר לומר באהבה ובשמחה - "אודך ה' כי עניתני ותהי לי לישועה".

מנהיגי חינוך יקרים,

אנחנו מציעים, לצד העשייה האישית המתאימה לכל מוסד חינוכי במסורת שיצר ויצק לעצמו, להצטרף לתכנית 'עשרת ימי תשועה', שמחברת את החמ"ד כולו כמשפחה אחת גדולה.

ביום השואה והגבורה 365 בתי ספר נענו ליוזמת התכנית 'נר לזכרם'. מאתיים אלף משפחות של תלמידי החמ"ד הדליקו נר נשמה לזכרו של אדם (ילד, ילדה, איש זקן או נערה צעירה) שאין מי שמזכיר וזוכר אותם. ההכנה הנכונה במוסדות החינוך יצרה חיבור ושיחה בתוך המשפחה על הנשמה שנגדעה (קיבלנו הדים מרגשים מאוד מהורים, מאנשי צוות ומתלמידים). השנה ברצוננו לקיים את תכנית 'נר לזכרם' לכלל תלמידי החמ"ד ומשפחותיהם.

לקראת יום הזיכרון לחללי צה"ל, הציע חברי הטוב יוסי אפטר (אביו של נעם הי"ד שנהרג בגבורה בישיבת עתניאל) שכל כיתה (!) בחמ"ד תאמץ משפחה שכולה. האימוץ יכלול ליווי וקשר לאורך זמן, היכרות עם המשפחה ועם סיפורו של החלל שנפל על הגנתה של מדינת ישראל (לליווי כזה ערך רב וחשיבות גדולה הן לתלמידים והן למשפחות השכולות).

ימי ההוד, עשרת ימי תשועה, משולבים ביום למען פצועי צה"ל, בזיכרון לעולי אתיופיה שבמסירות נפש פשוטה מימשו את חזון הנביאים בהגעתם ארצה בדרך ללא דרך, ובחיבור של נוער 'הקהל' לפעילות לימודית חווייתית לבתי הספר מהחינוך הממלכתי, במסגרת יש"י - יחד שבטי ישראל, לקראת יום ירושלים (העיר שעושה את כל ישראל חברים, העיר ש"חוברה לה יחדיו").

נתפלל כולנו להתחנך עם תלמידינו בראיית גודל התקופה שבה אנו זוכים לחיות ובהודאה גדולה לה' שזיכנו לגעת ב'תוך', בעצם הקיום היהודי, בנצח ישראל.

אברהם